

nationale ombudsman

Rapport

De FIOD en het OM geven incomplete informatie aan rechter-commissaris die moet beslissen over huiszoeking

Oordeel

Op basis van het onderzoek vindt de Nationale ombudsman de klacht over de Fiscale Inlichtingen- en Opsporingsdienst (FIOD) en de klachten over het Openbaar Ministerie (OM) gegrond.

Inhoudsopgave

Wat ging er aan het onderzoek van de Nationale ombudsman vooraf?	3
Wat zijn de klachten?	3
Leeswijzer	3
Klacht I: Klacht over het niet informeren van de rechter-commissaris	4
Wat is er gebeurd?	4
Wat was de oorspronkelijke klacht bij het Openbaar Ministerie?	6
Welke reactie komt er op de klacht?	7
Wat was de aanleiding voor de klacht bij de Nationale ombudsman?	8
Wat heeft de Nationale ombudsman onderzocht?	8
Hoe reageerde de FIOD?	8
Hoe reageerde het OM?	10
Hoe reageerde verzoekster op de reacties van de FIOD en het OM?	11
Wat is het oordeel van de Nationale ombudsman?	12
Conclusie	14
Klacht II: Klacht over de klachtbehandeling door het Openbaar Ministerie.....	14
Wat vindt verzoekster van de klachtbehandeling door het OM?	14
Wat vindt het OM van de eigen klachtbehandeling?	14
Hoe reageerde verzoekster op de reactie van het OM?	15
Wat is het oordeel van de Nationale ombudsman?	15
Aanbeveling	17
Tijdslijn	18

Wat ging er aan het onderzoek van de Nationale ombudsman vooraf?

Verzoekster woont in Nederland en heeft hier een eigen bedrijf. In 2014 heeft verzoekster een schenking van € x gekregen van haar familielid, de heer X. Eind 2014 heeft verzoekster met een deel van de schenking een vakantiewoning in Nederland gekocht. Daarna is verzoekster bij de Fiscale Inlichtingen- en Opsporingsdienst (FIOD) en het Openbaar Ministerie (OM) in beeld gekomen.

Tegen de heer X liep een strafrechtelijk onderzoek. De heer X werd verdacht van fraudedelicten waaronder witwassen. Het vermoeden bestond dat de heer X mogelijk crimineel vermogen aan verzoekster had geschonken. Omstreeks december 2015 zijn de FIOD en het OM een strafrechtelijk onderzoek naar verzoekster gestart; zij werd ook verdacht van witwassen. Verzoekster werd er onder meer van verdacht dat zij wilde verhullen dat het geldbedrag voor de aankoop van de vakantiewoning een criminele herkomst had. In de loop van dat onderzoek besloten de FIOD en het OM de woning van verzoekster te doorzoeken. Hiervoor had het OM goedkeuring gekregen van de rechter-commissaris (RC).

Vervolgens vond de doorzoeking in de woning van verzoekster plaats. Bij de doorzoeking werd een schenkings-overeenkomst en een notariële schenkingsakte aangetroffen voor de € x die verzoekster van de heer X had gekregen. Tijdens de doorzoeking heeft verzoekster aan de RC verklaard dat zij het geschonken vermogen bij de Belastingdienst had opgegeven.

Na de doorzoeking heeft verzoekster een klacht bij het OM ingediend. Zij klaagde erover dat de FIOD en het OM de belastingaangifte bij het verzoek om doorzoeking van haar woning voor de RC hadden achtergehouden. Verzoekster vond dat uit haar belastingaangifte bleek dat zij het geldbedrag voor de aankoop van de vakantiewoning niet had willen verhullen.

Het oordeel van het OM was dat verzoeksters klacht ongegrond was. Verzoekster was het hier niet mee eens en heeft vervolgens een klacht bij de Nationale ombudsman ingediend. Daarbij liet verzoekster weten dat het OM (op haar verzoek) de strafzaak tegen haar had geseponeerd. Vanwege de schenkingsakte en de belastingaangifte vond het OM dat verzoekster ten onrechte als verdachte was aangemerkt (sepotgrond 01).

Wat zijn de klachten?

De Nationale ombudsman omschrijft de klachten als volgt:

Verzoekster klaagt erover dat het Openbaar Ministerie en de Fiscale Inlichtingen- en Opsporingsdienst bij en na de aanvraag doorzoeking de rechter-commissaris niet hebben geïnformeerd over haar aangifte inkomstenbelasting 2015.

Ook klaagt verzoekster over de wijze waarop het Openbaar Ministerie haar klacht hierover heeft behandeld.

De Nationale ombudsman geeft geen oordeel over gedragingen waarop de rechter toeziet en moet rechterlijke beslissingen respecteren. De ombudsman onderzoekt daarom niet of de doorzoeking van de FIOD en het OM rechtmatig was. Alleen de rechter is bevoegd om hier een oordeel over te geven. De ombudsman onderzoekt hoe de informatie-verstrekking aan de RC is verlopen en geeft een behoorlijkheidsoordeel over de wijze waarop de FIOD en het OM daarbij hebben gehandeld.

Leeswijzer

Het eerste deel van dit rapport gaat over de klacht dat de FIOD en het OM volgens verzoekster de RC niet hebben geïnformeerd over haar belastingaangifte. Het tweede deel gaat over de klachtbehandeling door het OM.

Per klachtonderdeel leest u een verkorte weergave van wat tijdens het onderzoek is komen vast te staan. Vervolgens leest u wat de klacht van verzoekster is en wat de visie van de betrokken instanties is op de klacht. Daarna leest u wat het oordeel is van de Nationale ombudsman over het klachtonderdeel.

In dit rapport bespreekt en beoordeelt de Nationale ombudsman de klachten per instantie. Voor een goed begrip van de gebeurtenissen verwijst de ombudsman ook naar de [tijdlijn](#) die bij dit rapport is gevoegd.

Klacht I: Klacht over het niet informeren van de rechter-commissaris

Wat is er gebeurd?

Informatie uit het strafdossier

Op 30 juni 2014 heeft verzoekster een schenking van € x gekregen van haar familielid, de heer X. Verzoekster had op verzoek van de heer X een bankrekening in het buitenland geopend. Vervolgens heeft de heer X de schenking naar deze bankrekening overgemaakt. Daarna heeft verzoekster een deel van de schenking overgeboekt naar de bankrekening van haar bedrijf in Nederland. Eind 2014 heeft verzoekster met dat geldbedrag een vakantiewoning gekocht. Het bedrijf van verzoekster had hiervoor de hypotheek verstrekt.

Na de aankoop van de vakantiewoning is verzoekster bij de FIOD en het OM in beeld gekomen. Op dat moment liep er een strafrechtelijk onderzoek naar de heer X en de heer Y, beiden familieleden van verzoekster. De heer X en de heer Y werden verdacht van witwassen. Vervolgens heeft de FIOD gekeken naar de wijze waarop verzoekster haar vakantiewoning had gefinancierd.

De FIOD constateerde dat het vermogen bij de Belastingdienst niet bekend was. Het vermoeden was dat de heer X mogelijk crimineel vermogen aan verzoekster had geschonken. De FIOD en het OM verdachten verzoekster van witwassen. De verdenking was onder meer dat verzoekster wilde verhullen dat het geldbedrag voor de aankoop van de vakantiewoning een criminele herkomst had.¹ Vervolgens zijn de FIOD en het OM een strafrechtelijk onderzoek naar verzoekster gestart.

Deze informatie over de aanleiding voor het strafrechtelijk onderzoek naar verzoekster en de verdenking heeft de FIOD opgenomen in het aanvangsproces-verbaal van 2 december 2015 (hierna: het aanvangsproces-verbaal). In het aanvangsproces-verbaal staat niet wanneer de belastinginformatie van verzoekster is opgevraagd. De zoekslag naar de aangiften inkomstenbelasting van verzoekster gaat over de periode 2009 tot en met 2013.

In het strafrechtelijk onderzoek naar verzoekster wilden de FIOD en het OM onder meer achterhalen uit welke (inkomsten)bron het geldbedrag voor de aankoop van de vakantiewoning afkomstig was. De FIOD is op 9 juli 2015 nog nagegaan of verzoekster misschien een schenking of een erfenis had gehad waarmee de vakantiewoning kon zijn aangekocht. Uit de informatie die de FIOD hierover bij de zogenoemde 'Infodesk' heeft opgevraagd bleek dit niet het geval te zijn.

Op 12 september 2016 constateerde de FIOD dat verzoekster in haar '*aangifte inkomstenbelasting 2015*² melding maakt van haar buitenlandse bankrekening met een saldo van € x.³ Dit bleek uit de 'Infobox crimineel en onverklaarbaar vermogen' (hierna: de iCOV) die de FIOD had geraadpleegd. De FIOD, de Belastingdienst en het OM gebruiken de iCOV om onverklaarbaar of versluierd vermogen te achterhalen. Op basis van de iCOV-vermogensscan wordt een 'iCOV Rapportage Vermogen en Inkomen' (hierna: iRVI) opgemaakt.

¹ Verzoekster werd verdacht van drie strafbare feiten. Samengevat ging het daarbij om de volgende witwasverdenkingen:

Feit 1: het verhullen van de werkelijke herkomst van het geldbedrag voor de aankoop van de vakantiewoning terwijl de verdachte *weet* dat het geldbedrag uit enig misdrijf afkomstig is (artikel 420bis, lid 1a Wetboek van Strafrecht).

Feit 2: het verwerven/voorhanden hebben/omzetten van de vakantiewoning terwijl de verdachte *weet* dat het geldbedrag voor de aankoop van de vakantiewoning uit enig misdrijf afkomstig is (artikel 420bis, lid 1b Wetboek van Strafrecht).

Feit 3: dat de verdachte bij deze gedragingen *redelijkerwijs had moeten vermoeden* dat het geldbedrag voor de aankoop van de vakantiewoning van misdrijf afkomstig is (artikel 420quater van het Wetboek van Strafrecht: schuldwitwassen).

² De Nationale ombudsman begrijpt dat het hierbij gaat om de belastingaangifte over de inkomsten die verzoekster heeft gehad in het belastingjaar 2015.

³ Het gaat hier om het saldo op de buitenlandse bankrekening van verzoekster na aankoop van de vakantiewoning.

Vervolgens heeft de FIOD op 14 september 2016 een proces-verbaal aanvraag doorzoeking opgemaakt voor het OM. Daarin heeft de FIOD beschreven wat de verdenking tegen verzoekster was. Hiervoor verwees de FIOD ook naar het aanvangsproces-verbaal van 2 december 2015 die met de aanvraag doorzoeking werd meegezonden. Verder vermeldt de FIOD in het proces-verbaal aanvraag doorzoeking wat het doel van de doorzoeking was. De FIOD wilde voor de waarheidsvinding beslag leggen op goederen van verzoekster om zo haar inkomstenbronnen te kunnen onderzoeken. Ook wilde de FIOD nagaan of er bewijs in de woning was te vinden waaruit kon blijken dat verzoekster wist dat het ontvangen geld van de heer X een criminele herkomst had. Daarnaast wilde de FIOD nagaan of verzoekster meer crimineel vermogen had. De FIOD heeft in het proces-verbaal verzocht om de doorzoeking te laten plaatsvinden op 27 september 2016.

Op 16 september 2016 heeft de FIOD een correctieproces-verbaal opgemaakt. Daarin maakt de FIOD een correctie op de eerdere bevinding dat het vermogen van verzoekster bij de Belastingdienst onbekend was.⁴ De FIOD geeft daarin aan dat op 12 september 2016, dus twee dagen vóór het proces-verbaal aanvraag doorzoeking, uit de iCOV-iRVI bleek dat verzoekster in haar '*aangifte inkomstenbelasting 2015*' melding maakt van haar buitenlandse bankrekening met een saldo van € x. In het correctieproces-verbaal staat niet wanneer verzoekster deze belastingaangifte heeft gedaan.

Het OM heeft op 22 september 2016 via een vordering doorzoeking toestemming aan de RC gevraagd om de woning van verzoekster te mogen doorzoeken. De RC heeft op 23 september 2016 toestemming gegeven voor de doorzoeking.

Op 27 september 2016 vond de doorzoeking in de woning van verzoekster plaats. Bij de doorzoeking is beslag gelegd op een groot aantal goederen van verzoekster. Onder meer zijn de financiële administratie, de Nederlandse en buitenlandse banktegoeden, de vakantiewoning en de auto van verzoekster inbeslaggenomen. Ook zijn bij de doorzoeking een schenkingsovereenkomst en een notariële schenkingsakte aangetroffen voor de € x die verzoekster van de heer X had gekregen. Tijdens de doorzoeking heeft verzoekster aan de RC verklaard dat zij het geschonken vermogen wél bij de Belastingdienst had opgegeven.

De RC heeft op 27 september 2016 (vlak na de doorzoeking) een e-mail verzonden aan het OM. Daarin geeft de RC aan dat hij opheldering wil of verzoekster de schenking inderdaad aan de Belastingdienst had opgegeven en, zo ja, wanneer: voor of na de informatie van de 'Infodesk' van 9 juli 2015 dat er geen schenking bekend was? De RC geeft aan dat de informatie die hij voor de aanvraag doorzoeking ontving niet klopt als blijkt dat verzoekster de schenking vóór 9 juli 2015 bij de Belastingdienst heeft opgegeven.

Het OM heeft de vragen van de RC doorgestuurd aan de FIOD. Op 29 september 2016 heeft de FIOD de vragen van de RC per e-mail beantwoord. In de e-mail geeft de FIOD aan dat de schenkingsakte van 21 mei 2014 is. En dat in de schenkingsakte is opgenomen dat door partijen geen aangifte schenkbelasting wordt gedaan, omdat schenker al meer dan tien jaar voorafgaand aan 2013 niet in Nederland woont. De FIOD benoemt dat uit de informatie van de 'Infodesk' van 9 juli 2015 bleek dat er geen schenking voor verzoekster in het verleden bekend was. Verder geeft de FIOD aan dat in '*de meest recente belastingaangifte*' de buitenlandse bankrekening van verzoekster is opgenomen met een saldo van € x. In de e-mail staat niet wanneer verzoekster deze belastingaangifte heeft gedaan. De schenkingsakte is als bijlage bij de e-mail gevoegd, de belastingaangifte niet.

Het OM heeft de e-mail van de FIOD doorgestuurd naar de RC.

Beslissing rechter over het beslag

De rechtbank heeft op 20 januari 2017 beslist dat de inbeslaggenomen goederen aan verzoekster moesten worden teruggegeven. De rechtbank heeft in de beslissing onder meer overwogen:

⁴ Het correctieproces-verbaal is een correctie op een proces-verbaal van 14 maart 2016 waarin de FIOD een analyse heeft gemaakt van de bankafschriften van het bedrijf van verzoekster. In dat proces-verbaal vermeldt de FIOD dat verzoekster '*kennelijk in het buitenland beschikt over vermogen dat niet bij de Belastingdienst bekend is*'. In het aanvangsproces-verbaal verwijst de FIOD naar dit proces-verbaal en geeft de FIOD aan dat het vermogen bij de Belastingdienst onbekend is. In het proces-verbaal aanvraag doorzoeking verwijst de FIOD naar de informatie in het aanvangsproces-verbaal.

'De door de RC verleende machtiging maakt het leggen van conservatoir beslag op 27 september 2016 rechtmatig, maar kan er in dit geval niet toe leiden dat het beslag ook dient te worden gehandhaafd. De in de beklagprocedure door klager overgelegde stukken, waaronder de schenkingsovereenkomst, konden de rechter-commissaris immers niet bekend zijn. Ook was hem niet bekend dat [verzoekster] haar bankrekening in [plaatsnaam buitenland] en het saldo op die rekening had opgegeven bij de aangifte inkomstenbelasting 2015, een in het kader van de verdenking van witwassen ontlastend gegeven.'

Sepotbeslissing in de strafzaak tegen verzoekster

Op 23 maart 2018 heeft het Functioneel Parket van het OM de strafzaak tegen verzoekster geseponeerd. Het OM vond dat er onvoldoende bewijs was dat verzoekster zich aan witwassen had schuldig gemaakt (sepotgrond 02). Daarom besloot het OM om verzoekster niet strafrechtelijk te vervolgen voor witwassen.

Verzoekster vond dat het OM de strafzaak had moeten seponeren omdat zij ten onrechte als verdachte was aangemerkt (sepotgrond 01). Op 27 juli 2018 heeft verzoekster bij het OM een verzoek ingediend om de sepotgrond te wijzigen naar sepotgrond 01. Verzoekster heeft daarbij aangegeven dat het geldbedrag voor de aankoop van de vakantiewoning een schenking van de heer X was. Ook heeft verzoekster aangegeven dat zij de schenking van de heer X in een Nederlandse notariële akte had vastgelegd en ook had betrokken in haar 'aangifte inkomstenbelasting 2015'. Tijdens een hoorzitting van het OM op 4 oktober 2018 heeft verzoekster haar verzoek nader toegelicht.

Op 30 oktober 2018 heeft de (waarnemend) hoofdofficier van het Functioneel Parket het verzoek van verzoekster toegewezen en de sepotgrond gewijzigd naar sepotgrond 01. De hoofdofficier geeft in de sepotbrief het volgende aan:

'Tijdens het onderzoek is bekend geworden dat een schenking van [de heer X] de bron is geweest van de kapitaalstorting in uw vennootschap, dat de schenking in een Nederlandse notariële akte is vastgelegd en dat u de schenking in uw aangifte inkomstenbelasting heeft betrokken. De conclusie is daarom gerechtvaardigd dat u niet als verdachte zou zijn aangemerkt als deze feiten bij de start van het opsporingsonderzoek bekend waren geweest. Ook zijn tijdens het onderzoek geen aanknopingspunten gevonden die erop wijzen dat u wist of moest weten dat het geld van de schenking van misdrijf afkomstig zou zijn.'

Wat was de oorspronkelijke klacht bij het Openbaar Ministerie?

Klacht over het niet informeren van de rechter-commissaris over de belastingaangifte

Verzoekster heeft op 27 september 2017 een klacht ingediend bij het OM. In de brief geeft verzoekster aan dat ze klaagt over het onrechtmatig handelen van de FIOD en het OM in de strafzaak tegen haar. Verzoekster stelt dat beide instanties de RC voorafgaand aan de doorzoeking in haar woning vals hebben voorgelicht. Daarom vindt verzoekster dat de RC is misleid om toestemming te geven voor de doorzoeking.

Verzoekster benoemt dat de FIOD en het OM hebben nagelaten om de RC te informeren dat zij wél aangifte inkomstenbelasting had gedaan. Ook geeft verzoekster aan dat de FIOD en het OM gelet op haar 'aangifte inkomstenbelasting 2015' al vóór de doorzoeking wisten of hadden moeten weten wat de herkomst van de door haar verkregen geldbedragen was. Verzoekster vindt dat de FIOD en het OM hierover tegen de RC hebben gelogen om de doorzoeking te kunnen doorzetten. Verzoekster wijst erop dat de FIOD en het OM zélf op de dag van de doorzoeking niet de informatie over haar belastingaangifte aan de RC hebben verstrekt.

Verder geeft verzoekster in haar klachtbrief aan dat ze onder meer wil weten waarom de betrokken FIOD-rechercheur in het proces-verbaal aanvraag doorzoeking van 14 september 2016 bewust heeft gemeld dat er 'géén aangifte inkomstenbelasting is gedaan van de bankrekening in [plaatsnaam buitenland]'. Verzoekster wijst erop dat de FIOD-rechercheur volgens het correctieproces-verbaal echter op 12 september 2016 al had geconstateerd dat zij wél aangifte inkomstenbelasting had gedaan en dat het saldo van haar buitenlandse bankrekening daarin was opgenomen.

Over de impact van de doorzoeking en het strafrechtelijk onderzoek op verzoekster

Verzoekster geeft aan dat de FIOD en het OM met de doorzoeking veel emotionele, psychische en financiële schade bij haar en haar gezin hebben aangericht. Daarom wil verzoekster weten waarom zij de doorzoeking toch hebben doorgezet terwijl bekend was dat zij belastingaangifte had gedaan. Verzoekster geeft aan dat zij de indruk krijgt dat het OM niet kan verkroppen dat de strafzaak tegen de heer X na zeven jaar onderzoek op niks uitloopt. Verder geeft verzoekster aan dat ze al een jaar in onzekerheid wacht over de uitkomst van haar strafzaak terwijl vanwege haar belastingaangifte duidelijk is dat zij het verkregen vermogen niet wilde verhullen.

Overigens heeft verzoekster geen klacht bij de FIOD zelf ingediend. Verzoekster heeft alleen het OM aangeschreven over haar klacht, omdat het OM de leiding had over het opsporingsonderzoek.

Welke reactie komt er op de klacht?

Het OM heeft de ontvangst van verzoeksters klachtbrief op 10 oktober 2017 aan haar bevestigd. In de brief geeft het OM aan dat de behandeling van verzoeksters klacht naar verwachting nog enige tijd zal duren.

Op 22 december 2017 heeft een beleidsadviseur van het Functioneel Parket telefonisch contact met verzoekster opgenomen. In dat gesprek heeft verzoekster haar klacht telefonisch toegelicht.

Op 30 april 2018 heeft het Functioneel Parket de klacht afgehandeld. In de klachtafhandelingsbrief geeft de hoofdofficier aan dat verzoeksters klachtbrief enige tijd is zoekgeraakt. De hoofdofficier biedt in de klachtafhandelingsbrief hiervoor haar excuses aan. Daarnaast geeft de hoofdofficier aan dat zij verzoeksters klacht eerst heeft besproken met de zaakofficier. De hoofdofficier vond dat van belang om zo een volledig beeld van de relevante feiten te krijgen. Dit heeft ervoor gezorgd dat verzoeksters klacht later is afgehandeld. Verder benoemt de hoofdofficier dat in de strafzaak tegen verzoekster tussentijds (op 30 maart 2018) ook een sepotbeslissing is genomen. De hoofdofficier licht toe dat het nemen van die beslissing ook van invloed is geweest op de behandeltermijn van de klacht.

Klacht over het niet informeren van de rechter-commissaris over de belastingaangifte

De hoofdofficier geeft aan dat zij uit verzoeksters klacht opmaakt dat verzoekster in de kern erover klaagt dat de doorzoeking in haar woning onrechtmatig tot stand is gekomen. En dat verzoekster vindt dat de RC is misleid doordat de FIOD en het OM de belastingaangifte en de schenkingsovereenkomst bewust hebben weggelaten terwijl dit ontlastend voor verzoekster zou zijn. Ook geeft de hoofdofficier aan dat het erop lijkt dat verzoekster stelt dat de betrokken FIOD-rechercheur bewust de samenstelling van het proces-verbaal heeft gemanipuleerd. De hoofdofficier merkt op dat verzoekster een ernstige beschuldiging doet, waarvoor zij *'geen enkel aanknopingspunt heeft kunnen vinden'*. Daarbij wijst de hoofdofficier erop dat een opsporingsambtenaar een proces-verbaal op ambtseed opmaakt. Het OM verklaart verzoeksters klacht daarom ongegrond.

Daarnaast licht de hoofdofficier toe dat deze ongegrondverklaring niet in strijd is met de sepotbeslissing (toen nog sepot 02, onvoldoende bewijs). Volgens de hoofdofficier maakt het feit dat uiteindelijk een sepotbeslissing is gevolgd nog niet dat de doorzoeking met terugwerkende kracht onrechtmatig is.

Over de impact van de doorzoeking en het strafrechtelijk onderzoek op verzoekster

Verder benoemt de hoofdofficier dat zij zich goed kan voorstellen dat het strafrechtelijk onderzoek *'een substantiële impact'* heeft gehad op het leven van verzoekster. De hoofdofficier merkt op dat in zijn algemeenheid geldt dat de vorming van een dossier in dit soort strafzaken met verschillende internationale geldstromen niet eenvoudig is en de nodige tijd vergt. Volgens de hoofdofficier geldt dit ook voor de beoordeling van dit soort strafdossiers. Daarbij geeft de hoofdofficier aan dat die beoordeling niet lichtzinnig door het OM plaatsvindt, omdat het OM onder meer de belangen van alle betrokkenen moet meewegen.

Wat was de aanleiding voor de klacht bij de Nationale ombudsman?

Klacht over het niet informeren van de rechter-commissaris over de belastingaangifte

Verzoekster klaagt bij de Nationale ombudsman over de wijze waarop de FIOD en het OM bij de aanvraag doorzoeking hebben gehandeld. Verzoekster stelt dat de FIOD en het OM bij en na de aanvraag doorzoeking de RC bewust niet hebben geïnformeerd over haar 'aangifte inkomstenbelasting 2015'. Verzoekster wijst erop dat uit het correctieproces-verbaal van 16 september 2016 blijkt dat de FIOD en het OM al op 12 september 2016 wisten dat verzoekster in haar 'aangifte inkomstenbelasting 2015' melding maakt van haar bankrekening in het buitenland. Verzoekster stelt dat de FIOD en het OM vervolgens in het proces-verbaal aanvraag doorzoeking van 14 september 2016 bewust geen melding hebben gemaakt van die belastingaangifte. Ook stelt verzoekster dat de FIOD en het OM na het opstellen van het correctieproces-verbaal van 16 september 2016 hebben nagelaten om de RC alsnog over haar belastingaangifte te informeren. Verzoekster vindt dat de FIOD en het OM op die wijze ontlastend bewijs voor de RC hebben achtergehouden. Verzoekster meent dat de RC door deze gang van zaken is misleid en dat als dat niet het geval was hij geen toestemming voor de doorzoeking had gegeven.

Over de impact van de doorzoeking en het strafrechtelijk onderzoek op verzoekster

Verzoekster meent dat het OM en de FIOD de RC niet hebben geïnformeerd over haar belastingaangifte, omdat zij op een oneigenlijke manier bewijs wilden vergaren in het langlopend fraudeonderzoek naar haar familielid, de heer X. Zij vindt dat de FIOD en het OM met het doorzetten van de doorzoeking onvoldoende oog hebben gehad voor de enorme impact van de doorzoeking en beslaglegging op haar leven. Verzoekster geeft aan dat ze op de ochtend van de doorzoeking volkomen overvallen werd door een immens opsporingsteam. Vervolgens werden al haar spullen overhoop gehaald en bekeken. Verzoekster geeft aan dat ze emotionele, psychische en financiële schade heeft opgelopen door de doorzoeking en dat het ook van invloed is (geweest) op haar relatie en haar gezin.

Daarnaast geeft verzoekster aan dat zij sinds de doorzoeking al veel juridische procedures tegen het OM heeft moeten voeren: een beklagprocedure bij de rechtbank om haar inbeslaggenomen spullen terug te krijgen, een procedure bij de rechtbank voor de eindeverklaring van de zaak, een klachtprocedure bij het OM om een wijziging te krijgen van de sepotbeslissing, meerdere schadevergoedingsprocedures die nog niet zijn afgerond. Verzoekster voelt zich daardoor in een hoek gedrukt. Verzoekster hoopt met haar klacht bij de Nationale ombudsman eindelijk de onderste steen boven te kunnen krijgen over hoe de informatieverstrekking aan de RC is verlopen. Verzoekster voelt zich door het OM niet serieus genomen, omdat het OM haar klacht ongegrond heeft geacht terwijl er volgens verzoekster voldoende aanknopingspunten zijn dat de RC niet juist is geïnformeerd.

Wat heeft de Nationale ombudsman onderzocht?

De Nationale ombudsman heeft de klacht van verzoekster aan het College van procureurs-generaal (hierna: het College) van het OM voorgelegd. Hoewel het OM de leiding had over het opsporingsonderzoek tegen verzoekster, zag de ombudsman reden om verzoeksters klacht ook aan de (toenmalig) directeur van de FIOD voor te leggen.⁵

Hoe reageerde de FIOD?

De directeur van de FIOD heeft in reactie op het onderzoek van de Nationale ombudsman laten weten dat hij verzoeksters klacht ongegrond acht. De directeur heeft dit standpunt als volgt toegelicht en daarbij de vragen van de Nationale ombudsman beantwoord.

⁵ Verzoeksters klacht over het niet informeren van de rechter-commissaris is intern behandeld door het Functioneel Parket van het Openbaar Ministerie. Verzoekster had geen klacht bij de FIOD ingediend. De Nationale ombudsman doet meestal pas onderzoek naar een klacht nadat de klacht door de instantie zelf behandeld is. In deze zaak achtte de ombudsman het redelijk om de klacht van de FIOD gelijktijdig met de klacht over het OM op te pakken. Omdat de klacht ziet op een gezamenlijk strafrechtelijk onderzoek van de FIOD en het OM en vanwege het tijdsverloop vond de Nationale ombudsman het wenselijk om de klachten gelijktijdig te onderzoeken.

Over de aanvraag doorzoeking

De FIOD geeft aan dat het in het proces-verbaal aanvraag doorzoeking van 14 september 2016 heeft uiteengezet wat de gronden waren voor de doorzoeking. De verdenking berustte onder meer op een uitgebreid onderzoek naar de financiële positie van verzoekster en daarbij waren ook omgevingsfactoren meegenomen. De FIOD licht toe dat de FIOD altijd kijkt naar het doel van het onderzoek om te bepalen of de FIOD een aanvraag doorzoeking zal doen. Wat het doel van de doorzoeking was heeft de FIOD ook in het proces-verbaal aanvraag doorzoeking opgenomen. De FIOD benoemt dat in de afweging of er een doorzoeking zal worden gedaan ook de impact van een doorzoeking wordt meegewogen.

De FIOD licht toe dat het strafrechtelijk onderzoek naar verzoekster is uitgevoerd onder het gezag van de officier van justitie van het Functioneel Parket. De FIOD legt een aanvraag doorzoeking eerst ter informatie aan de officier van justitie voor. De officier van justitie toetst vervolgens of een doorzoeking voldoet aan de juridische vereisten van proportionaliteit en subsidiariteit. Daarbij kijkt de officier van justitie ook naar de impact die een doorzoeking kan hebben.

In dit geval heeft de FIOD het proces-verbaal aanvraag doorzoeking aan de officier van justitie voorgelegd. In dat proces-verbaal heeft de FIOD uiteengezet waarop de verdenking tegen verzoekster was gebaseerd.

Over de informatieverstrekking aan de rechter-commissaris

De FIOD geeft aan dat de FIOD in opsporingsonderzoeken zelf geen informatie rechtstreeks aan de RC verstrekt. Bij een aanvraag doorzoeking verloopt de communicatie met de RC via de officier van justitie. De officier van justitie maakt een afweging welke stukken bij de vordering doorzoeking aan de RC worden voorgelegd.⁶

Nadat de doorzoeking op 27 september 2016 had plaatsgevonden, heeft de RC vragen gesteld over de schenkings-overeenkomst en notariële schenkingsakte die bij de doorzoeking in de woning van verzoekster zijn aangetroffen. Ook wilde de RC weten of deze bij de Belastingdienst waren gemeld en zo ja wanneer. De FIOD geeft aan dat een rechercheur op 29 september 2016 de vragen van de RC '*integraal*' heeft beantwoord. Daarbij heeft hij aangegeven dat in de schenkingsakte stond dat er geen aangifte schenkingsbelasting zou worden gedaan. Ook heeft hij de gegevens uit de meest recente belastingaangifte van verzoekster meegezonden. De FIOD-rechercheur heeft zijn reactie op 29 september 2016 verstuurd aan de officier van justitie. De officier van justitie heeft de reactie van de FIOD-rechercheur doorgestuurd aan de RC.

Over de schenking, de aangifte inkomstenbelasting en het correctieproces-verbaal

De FIOD benadrukt dat het bij het delict witwassen erom gaat dat iemand de illegale herkomst van een verkregen voorwerp (bijvoorbeeld een geldbedrag) heeft verhuld. En dat iemand dit heeft gedaan terwijl hij of zij *weet* of *redelijkerwijs had moeten vermoeden* dat het voorwerp van misdrijf afkomstig is. Als iemand onder die omstandigheden een voorwerp heeft, overdraagt of er gebruik van maakt kan hij of zij zich aan witwassen schuldig maken.

De FIOD vindt dat een doorzoeking niet onnodig zou zijn geworden doordat er een aangifte inkomstenbelasting was. Volgens de FIOD hoeft een belastingaangifte geen ontlastend bewijs te zijn, omdat iemand ook op die manier kan proberen om de criminele oorsprong van het voorwerp te verhullen. Ook geeft een belastingaangifte nog geen uitsluitel of iemand weet of een voorwerp een criminele oorsprong heeft. De doorzoeking was ook bedoeld om te achterhalen of verzoekster wist dat het verkregen geld een criminele herkomst had.

Verder geeft de FIOD aan dat de informatie over de notariële schenkingsakte niet bekend was bij de FIOD toen de aanvraag doorzoeking van 14 september 2016 werd opgesteld. Volgens de FIOD is dat goed te verklaren, omdat in de notariële schenkingsakte was opgenomen dat er geen aangifte van schenkbelasting zou worden gedaan. De FIOD heeft op 12 september 2016 nog de iCOV-iRVI geraadpleegd. Toen bleek dat verzoekster in haar 'aangifte inkomstenbelasting 2015' melding had gemaakt van haar lopende bankrekening in het buitenland met een saldo van € x. Zowel de iCOV-iRVI als verzoeksters 'aangifte inkomstenbelasting 2015' bevatten echter geen informatie over de herkomst van het geldbedrag van € x op de buitenlandse bankrekening van verzoekster of over de schenking van € x die de heer X aan verzoekster heeft gedaan. De 'aangifte inkomstenbelasting 2015' bevat ook geen specificatie van de (binnenlandse en

⁶ De FIOD verwijst hiervoor ook naar artikel 110 van het Wetboek van Strafvordering.

buitenlandse) bankrekeningen die verzoekster in haar aangifte heeft opgenomen. De FIOD verwijst hiervoor naar de stukken die de Nationale ombudsman in dit onderzoek bij de FIOD heeft opgevraagd.

Over het aanleveren van (informatie uit) het correctieproces-verbaal aan het OM

De FIOD heeft op 12 september 2017 het volledige strafdossier aan het Functioneel Parket van het OM verzonden. Op dat moment is ook het correctieproces-verbaal aan het Functioneel Parket verstrekt. Het OM heeft op 13 oktober 2017 de ontvangst van het strafdossier bevestigd. De FIOD verwijst hiervoor naar de inventarislijst en de geleidelijst die de Nationale ombudsman in dit onderzoek bij de FIOD heeft opgevraagd. De FIOD geeft aan dat noch het correctieproces-verbaal noch de informatie die hierin staat voorafgaande aan de doorzoeking met het Functioneel Parket zijn gedeeld.

De FIOD benoemt dat het een algemene werkwijze is dat de FIOD na afloop van een opsporingsonderzoek een strafdossier in zijn geheel inlevert bij de officier van justitie zodat die een compleet overzicht heeft van het onderzoek en de resultaten. Ook geldt in zijn algemeenheid dat het opsporingsteam tijdens het opsporingsonderzoek alleen het aanvangsproces-verbaal apart aan de officier van justitie verstrekt. Op die manier kan de officier van justitie bij de start van het onderzoek zorgvuldig beoordelen of de verdenking tegen iemand voldoende is. Daarnaast is het een wettelijk vereiste dat processen-verbaal met de aanvragen voor de inzet van bijzondere opsporingsbevoegdheden⁷ afzonderlijk worden verstrekt aan de officier van justitie. Verder kan het voorkomen dat bijzonder moeilijke of ingewikkelde processen-verbaal tijdens het opsporingsonderzoek aan het OM worden verstrekt. De FIOD vraagt het OM dan bijvoorbeeld om mee te denken over juridische vraagstukken en het bewijs in een zaak.

Over de impact van de doorzoeking en het strafrechtelijk onderzoek op verzoekster

De FIOD leidt uit de klacht van verzoekster af dat bij haar de indruk is ontstaan dat de FIOD willens en wetens relevante informatie heeft achtergehouden bij de aanvraag doorzoeking. Verzoekster lijkt ervan uit te gaan dat de vordering doorzoeking niet zou zijn goedgekeurd door de RC, indien hij wel op de hoogte zou zijn geweest van deze informatie. Ook maakt de FIOD uit verzoeksters klacht op dat zij vindt dat haar vanwege de ingrijpende doorzoeking onnodig leed is toegebracht. De FIOD vindt echter dat er gelet op de gang van zaken zoals de FIOD hiervoor heeft uiteengezet geen sprake is van 'laakbaar of onrechtmatig' handelen door de FIOD. De FIOD betreurt dat bij verzoekster een verkeerde indruk is ontstaan over de redenen voor de aanvraag doorzoeking in haar woning en over de wijze waarop die aanvraag is verlopen. Wel begrijpt de FIOD dat de doorzoeking een ingrijpende gebeurtenis moet zijn geweest voor verzoekster.

Hoe reageerde het OM?

Het College heeft in reactie op het onderzoek van de Nationale ombudsman laten weten dat het verzoeksters klacht ongegrond acht. Het College heeft dit standpunt als volgt toegelicht en daarbij de vragen van de Nationale ombudsman beantwoord.

Over de informatieverstrekking aan de rechter-commissaris

Het OM geeft aan dat het OM de vordering doorzoeking en het proces-verbaal aanvraag doorzoeking (met daarbij het aanvangsproces-verbaal) aan de RC heeft verstrekt. Volgens het OM is dit de gebruikelijke werkwijze bij een aanvraag doorzoeking. Het OM stelt dat na de aanvraag doorzoeking geen informatie aan de RC is verstrekt. Hierop heeft de Nationale ombudsman het OM erop gewezen dat de RC op 27 september 2016 een e-mail aan het OM heeft verzonden waarin hij gevraagd heeft of de schenking van verzoekster aan de Belastingdienst was opgegeven. Het OM heeft vervolgens aan de ombudsman laten weten dat die mailwisseling niet in het onderzoeksdossier van het OM zit. Het OM geeft aan dat 'het OM vermoedelijk betrokken is geweest bij de mailwisseling met de RC'.

Over de schenking, de aangifte inkomstenbelasting en het correctieproces-verbaal

Het OM geeft aan dat het correctieproces-verbaal van 16 september 2016 bij het OM bekend is geworden toen het eindproces-verbaal op 30 oktober 2017, dus ruim een jaar na de doorzoeking, bij het OM werd ingeleverd. Op 13 oktober 2017 had het OM het digitale eindproces-verbaal ontvangen. Het OM geeft aan dat het correctieproces-verbaal daarom

⁷ Bij de inzet van bijzondere opsporingsbevoegdheden gaat het bijvoorbeeld om de inzet van een telefoontap of de observatie van een persoon. Een doorzoeking valt hier niet onder.

niet bij het OM bekend was toen de doorzoeking werd aangevraagd. Het OM verwijst hiervoor naar de stukken die de Nationale ombudsman in dit onderzoek bij het OM heeft opgevraagd.

Verder geeft het OM aan dat het in strafrechtelijke onderzoeken ook zelf de iCOV-iRVI kan raadplegen. In dit concrete onderzoek heeft het OM dat niet gedaan. Verder kan de zaakofficier zich niet herinneren of de FIOD de informatie uit het correctieproces-verbaal op een andere manier met het OM heeft gedeeld vóórdat de doorzoeking plaatsvond. Het OM vindt dat het toevoegen van het correctieproces-verbaal aan de vordering doorzoeking de beslissing van de RC over de doorzoeking niet anders had gemaakt. Er was voldoende verdenking tegen verzoekster voor een doorzoeking. Het OM vindt dat de witwasverdenking tegen verzoekster niet anders was geweest als eerder bekend was dat zij haar buitenlandse bankrekening met saldo € x aan de Belastingdienst had opgegeven.

Hoe reageerde verzoekster op de reacties van de FIOD en het OM?

Over de aanvraag doorzoeking

Verzoekster vindt het heel vreemd dat de FIOD voor de inzet van de doorzoeking alleen het aanvangsproces-verbaal aan het OM heeft verstrekt. In dat proces-verbaal is een zoekslag gemaakt naar de inkomensgegevens tot en met het jaar 2013. Verzoekster merkt op dat de inzet van een doorzoeking een fors middel is en dat er tussen de datum van het aanvangsproces-verbaal van 2 december 2015 (toen volgens de FIOD het vermogen niet bij de Belastingdienst bekend was) en de dag van de doorzoeking op 27 september 2016 nog heel veel kan gebeuren. In dit geval was dus nog aangifte inkomstenbelasting gedaan over het belastingjaar 2015. Voor dat belastingjaar moest de aangifte immers pas voor 1 mei 2016 worden ingediend. Ook geeft verzoekster aan dat zij in het verleden nooit om uitstel heeft gevraagd om haar aangifte inkomstenbelasting te doen. Verzoekster vindt het kwalijk dat over het tijdsverloop ook bij het OM geen belletje is gaan rinkelen. Daarnaast geeft verzoekster aan dat het OM nota bene zelf de iCOV-iRVI kan raadplegen om haar belastinggegevens te raadplegen. Verzoekster meent dat het OM dit echter heeft nagelaten, omdat dit het OM waarschijnlijk toch niks kon schelen. Volgens verzoekster wilde het OM koste wat het kost de onderste steen boven krijgen.

Over de informatieverstrekking aan de rechter-commissaris

Verzoekster benadrukt dat de FIOD-rechercheur op 12 september 2016 in de iCOV-iRVI heeft gezien dat zij wel degelijk aangifte inkomstenbelasting had gedaan van het vermogen op haar buitenlandse bankrekening. Dit is dus twee dagen vóórdat de rechercheur het proces-verbaal aanvraag doorzoeking heeft opgemaakt en dit proces-verbaal daarna heeft doorgestuurd naar het OM. Verzoekster vindt dat de FIOD dus alle kans had om de informatie over haar belastingaangifte in het proces-verbaal aanvraag doorzoeking op te nemen of daarna door te geven aan het OM. Het OM had de informatie dan moeten delen met de RC.

Verder geeft verzoekster aan dat de RC haar verbaasd aankeek toen zij meedeelde dat zij van haar vermogen wél aangifte inkomstenbelasting had gedaan. Hierop zou de RC volgens verzoekster hebben gezegd: '*als dat zo is, dan ben ik verkeerd voorgelicht*'. Verzoekster constateert dat de RC na de doorzoeking direct opheldering hierover heeft gevraagd aan het OM. Verzoekster is blij dat nu eindelijk boven tafel is gekomen hoe het allemaal is gelopen. Verder vindt verzoekster het zeer opmerkelijk en ongeloofwaardig dat het OM zich van de e-mail van de RC opeens niet veel kan herinneren. Daarbij valt verzoekster op dat het OM maanden nodig heeft gehad om die summiere reactie aan de Nationale ombudsman op papier te zetten. Verzoekster vindt het zeer teleurstellend dat het OM geen openheid van zaken geeft.

Over de schenking, de aangifte inkomstenbelasting en het correctieproces-verbaal

Verzoekster geeft aan dat zij de schenking van de heer X heeft ontvangen op 30 juni 2014. Zij heeft de schenking zelf niet bij de Belastingdienst opgegeven, omdat er op grond van de Successiewet 1956 geen schenkbelasting verschuldigd was. Verzoekster geeft aan dat zij het vermogen voor het eerst heeft opgegeven bij haar aangifte inkomstenbelasting

2015 die zij op 4 april 2016 digitaal heeft ingediend.⁸ Zij wijst erop dat als je het vermogen uit haar aangifte inkomstenbelasting 2015 bij elkaar optelt, je heel dicht in de buurt van het bedrag van de schenking komt.

Bovendien vindt verzoekster dat niet de FIOD of het OM beslist of bepaalde informatie tot een goedkeuring van de vordering doorzoeking zouden hebben geleid, maar dat de RC dit beslist.

Over het aanleveren van (informatie uit) het correctieproces-verbaal aan het OM

Verzoekster merkt op dat de FIOD het correctieproces-verbaal pas ruim een jaar na de doorzoeking aan het OM heeft verstuurd. Zij vindt dat de FIOD de informatie uit het correctieproces-verbaal eerder had moeten delen met het OM. Het OM had deze cruciale informatie dan kunnen delen met de RC.

Verder geeft verzoekster aan dat zij de FIOD en het OM voor de gang van zaken aansprakelijk houdt. Zij wil dat de FIOD en het OM voor eens en voor altijd toegeven dat ze te ver zijn gegaan. Verzoekster krijgt het gevoel dat zij zich steeds weer moet verdedigen tegen twee machtige instanties.

Wat is het oordeel van de Nationale ombudsman?

Het uitgangspunt van de Nationale ombudsman is dat het perspectief van de burger geborgd moet worden in alles wat de overheid doet. Daarbij is het van belang dat de overheid eerlijk en betrouwbaar handelt.

Verzoekster klaagt erover dat de FIOD en het OM bij en na de aanvraag doorzoeking de RC niet hebben geïnformeerd over verzoeksters 'aangifte inkomstenbelasting 2015'. De ombudsman toetst het optreden van deze instanties aan het behoorlijkheidsvereiste van fair play. Dit vereiste houdt in dat de overheid zorgt voor een eerlijke gang van zaken. De overheid moet ervoor zorgen dat procedurele waarborgen voldoende worden nageleefd. Dit betekent dat de overheid in procedures waar een rechter op toeziet alle relevante informatie aan de rechter moet verstrekken. Bij de informatie-verstrekking moet de overheid ook rekening houden met het belang van de burger. Alleen op die manier kan de rechter zijn onafhankelijke toets verrichten en tot een afgewogen beslissing komen.

In verzoeksters geval was de RC als onafhankelijke rechter betrokken. Uit artikel 170, tweede lid, van het Wetboek van Strafvordering (Sv) volgt dat de RC belast is met de uitoefening van toezichthoudende bevoegdheden met betrekking tot het opsporingsonderzoek. In geval van een doorzoeking, zoals bij verzoekster, dient de officier van justitie een vordering doorzoeking in bij de RC. De RC beslist op deze vordering. Als de RC de vordering toewijst, dan voert hij de doorzoeking ook uit. Uit artikel 177a Sv volgt – samengevat – dat de officier van justitie ervoor zorgt dat de RC tijdig alle relevante stukken en inlichtingen ontvangt die nodig zijn voor een goede uitoefening van diens taak.

Een doorzoeking is een ingrijpend dwangmiddel waarmee diep wordt ingrepen in het leven van een burger. Een doorzoeking maakt inbreuk op het huisrecht en de privacy van een burger. Het is dan ook belangrijk dat de RC tot een afgewogen oordeel kan komen ten aanzien van een vordering doorzoeking. Hiervoor dient de RC te beschikken over een evenwichtig dossier waarin zowel belastende als ontlastende informatie is opgenomen.

Uit het onderzoek van de ombudsman is het volgende naar voren gekomen. Volgens de FIOD was bij de start van het strafrechtelijk onderzoek naar verzoekster het door haar verkregen vermogen (de schenking van de heer X) niet bekend bij de Belastingdienst. Op 12 september 2016 heeft de FIOD de iCOV-iRVI geraadpleegd en geconstateerd dat verzoekster over het belastingjaar 2015 aangifte inkomstenbelasting had gedaan. In die belastingaangifte werd melding gemaakt van verzoeksters bankrekening in het buitenland. Op 14 september 2016 is een proces-verbaal aanvraag doorzoeking opgemaakt, waarin deze informatie niet is vermeld. De FIOD heeft deze informatie wel opgenomen in het

⁸ Verzoekster geeft aan: 'Het vermogen dient dus voor de eerste keer vermeld te worden in de aangifte inkomstenbelasting, uiterlijk op 1 mei 2015 (deadline indienen aangifte inkomstenbelasting). Bij de opgave van de aangifte inkomstenbelasting 2015 wordt gekeken naar je vermogen per 1 januari 2015. Vandaar dat dit vermogen nog niet terug te vinden is in mijn aangifte inkomstenbelasting 2014.'

correctieproces-verbaal van 16 september 2016. Dit correctieproces-verbaal is niet aan de RC verstrekt. Op het moment dat het correctieproces-verbaal werd opgemaakt, had de RC nog niet beslist op de vordering doorzoeking.

Nu uit de wet volgt dat aan de RC alle relevante stukken en inlichtingen dienen te worden verstrekt in het kader van een vordering doorzoeking, rijst de vraag of de informatie over de 'aangifte inkomstenbelasting 2015' relevant was voor de RC en dus aan hem verstrekt had moeten worden. Deze informatie was opgenomen in het correctieproces-verbaal.

Naar het oordeel van de ombudsman was de informatie over de belastingaangifte relevant voor de beoordeling van de RC en is die informatie ten onrechte niet aan hem verstrekt. Het doel van de doorzoeking was onder meer om verzoeksters inkomstenbronnen te achterhalen. Dat heeft de FIOD in het proces-verbaal aanvraag doorzoeking vermeld. Uit het correctieproces-verbaal bleek dat eerdere informatie (in het aanvangsproces-verbaal) die aan de RC was meegegeven niet (meer) klopte en dat verzoeksters vermogen in het buitenland wél bij de Belastingdienst bekend was. In die context was de informatie over de belastingaangifte relevant voor de beoordeling van de aanvraag doorzoeking. De RC moet voor de beoordeling van de vordering doorzoeking weten of er wijzigingen zijn in de informatie die aan hem is aangeleverd.

Ook uit de feiten en omstandigheden die zich na de doorzoeking hebben voorgedaan, maakt de ombudsman op dat de informatie over de 'aangifte inkomstenbelasting 2015' relevant was voor de RC. De RC heeft na de doorzoeking expliciet opheldering gevraagd aan het OM over de belastingaangifte van verzoekster. Ook heeft het OM mede vanwege de belastingaangifte in de strafzaak tegen verzoekster een sepotgrond 01 toegekend. Dit maakt dat er per definitie sprake was van ontlastend bewijs dat dus relevant was en aan de RC had moeten worden verstrekt. Door de informatie over de belastingaangifte niet aan de RC te verstrekken, is hem – als onafhankelijke rechter – de mogelijkheid ontnomen om zich op basis van een evenwichtig dossier een oordeel te vormen over de vordering doorzoeking. Dat de FIOD stelt dat de RC de vordering doorzoeking ook had toegewezen als hij wel over die informatie had beschikt, maakt dit niet anders. Het gaat immers niet om de vraag of de RC een andere beslissing had genomen als hij kennis had genomen van de informatie over de belastingaangifte, maar het gaat om de vraag of die informatie relevant was voor de RC en dus aan hem verstrekt had moeten worden.

Doordat de FIOD de informatie over de belastingaangifte niet (via het OM) aan de RC heeft verstrekt, heeft de FIOD zijn wettelijke taak verzaakt. Ook heeft de FIOD bij de informatieverstrekking aan de RC onvoldoende rekening gehouden met het belang van verzoekster (toen nog verdachte). De Nationale ombudsman concludeert dat de FIOD in strijd met het behoorlijkheidsvereiste van fair play heeft gehandeld door de RC niet (via het OM) te informeren over de belastingaangifte van verzoekster.

De ombudsman kan begrijpen dat door de gang van zaken bij verzoekster de indruk is ontstaan dat de FIOD (de informatie uit) het correctieproces-verbaal bewust niet met de RC heeft gedeeld. Het feit dat de FIOD dit proces-verbaal opmaakt (en dat is niet zomaar) en hier de RC vervolgens niet over informeert, is opmerkelijk. Verder valt de ombudsman op dat de FIOD in het correctieproces-verbaal niet vermeldt wanneer de belastingaangifte is gedaan en dat de FIOD dit ook later (bij de beantwoording van de vragen van de RC) niet aan de RC meegeeft.

De ombudsman rekent het niet verstrekken van de informatie over de belastingaangifte aan de RC ook het OM aan. Het OM is eindverantwoordelijk voor het opsporingsonderzoek dat in dit geval werd uitgevoerd door de FIOD. Dat uit het onderzoek van de ombudsman is gebleken dat de FIOD het correctieproces-verbaal (met de informatie over de belastingaangifte) pas aan het OM verzond toen het opsporingsonderzoek was afgerond, doet niet af aan de eindverantwoordelijkheid die het OM draagt. De ombudsman verwacht van het OM dat het die verantwoordelijkheid pakt en zicht houdt op welke stukken de FIOD produceert tijdens het opsporingsonderzoek. Hierbij is voor de ombudsman ook van belang dat het OM tijdens opsporingsonderzoeken zelf de iCOV-iRVI kan raadplegen. Dat is tijdens dit opsporingsonderzoek helaas niet gebeurd. De ombudsman is met verzoekster eens dat het grote tijdsverloop (ruim 9 maanden) tussen het aanvangsproces-verbaal van 2 december 2015 en de vordering doorzoeking van 22 september 2016 vragen oproept over onder meer de zoekslagen naar verzoeksters inkomensgegevens. Daarbij valt de ombudsman op dat noch in het proces-verbaal aanvraag doorzoeking noch in het daarbij gevoegde aanvangsproces-verbaal vermeld

wordt wanneer de laatste zoekslag naar verzoeksters aangifte inkomstenbelasting is gemaakt. De ombudsman vindt dat het OM mede vanwege het grote tijdsverloop kritischer had moeten zijn op de informatie die door de FIOD voor de aanvraag doorzoeking aan het OM was aangeleverd.

Daarnaast vindt de ombudsman het zorgelijk dat de mailwisseling met de RC niet in het onderzoeksdossier van het OM is opgenomen. Ook dit geeft geen blijk van het voeren van voldoende regie door het OM over het onderzoek. De ombudsman is van oordeel dat de mailwisseling met de RC in het onderzoeksdossier van het OM hoort te zitten, zodat de rechter en de verdachte hiervan kennis kunnen nemen als de zaak aan de strafrechter wordt voorgelegd. Dat de mailwisseling ontbreekt in het dossier van het OM, duidt op gebrekkige dossiervorming.

De onderzochte gedragingen van de FIOD en het OM zijn niet behoorlijk.

Conclusie

De klacht over de onderzochte gedraging van de Fiscale Inlichtingen- en opsporingsdienst en van het Openbaar Ministerie is gegrond, wegens schending van het behoorlijkheidsvereiste van fair play.

Klacht II: Klacht over de klachtbehandeling door het Openbaar Ministerie

Wat vindt verzoekster van de klachtbehandeling door het OM?

Verzoekster klaagt bij de Nationale ombudsman ook over de wijze waarop het OM haar klacht over het handelen van de FIOD en het OM heeft behandeld. Verzoekster klaagt erover dat de klachtbehandeling onnodig lang heeft geduurd. Zij klaagde op 27 september 2017 en ontving op 30 april 2018 de klachtafhandelingsbrief. Ook klaagt verzoekster over het moeizame contact tijdens de klachtbehandeling. Volgens verzoekster werd veelal niet op haar verzoeken gereageerd en hanteerde het OM doorgaans de formele opstelling dat de communicatie via haar advocaat diende te lopen.

Daarnaast vindt verzoekster dat het OM meer onderzoek had moeten doen naar de handelwijze van de FIOD-rechercheur. Verzoekster vindt dat het OM het er zich te makkelijk vanaf heeft gemaakt door te zeggen dat het proces-verbaal op ambtseed was opgemaakt. Verder geeft verzoekster aan dat zij een gesprek met de hoofdofficier van het Functioneel Parket had gewild over de klacht om haar verhaal te doen en alle misverstanden uit de wereld te helpen.

Verzoekster geeft aan dat zij deze klachtpunten ook heeft verwoord in de brief die zij op 27 juli 2018 aan het OM stuurde nadat de klachtbehandeling was afgerond. Vervolgens heeft verzoekster nog op de hoorzitting van 4 oktober 2018 (de hoorzitting over haar sepotcodeklacht) naar voren gebracht dat de FIOD en het OM volgens haar de RC niet hebben geïnformeerd over haar belastingaangifte. Het OM heeft verzoekster op de hoorzitting en in de schriftelijke reactie op haar brief van 27 juli 2018 naar de Nationale ombudsman verwezen, omdat het OM de klachtbehandeling over het handelen van de FIOD en het OM bij de aanvraag doorzoeking had afgerond.

Verzoekster geeft aan dat de wijze van klachtbehandeling haar het gevoel geeft dat het OM haar klacht totaal niet serieus nam. Verzoekster vindt dit zeer onbevredigend ook vanwege de impact die de doorzoeking op haar leven heeft gehad. Ook ervaart verzoekster dat zij door het OM van het kastje naar de muur wordt gestuurd.

Wat vindt het OM van de eigen klachtbehandeling?

Het College heeft in reactie op het onderzoek van de Nationale ombudsman laten weten dat het verzoeksters klacht gegrond acht voor zover de klacht ziet op de lange behandelduur. Op 27 september 2017 heeft verzoekster een klachtbrief geschreven. Op 22 december 2017 is zij hierover telefonisch gehoord door het OM en op 30 april 2018 is een reactie op de klacht gevolgd. Het OM geeft aan dat in de klachtbehandelingsprocedure ook excuses aan verzoekster zijn aangeboden voor de te lange behandelduur.

Verder geeft het OM aan dat het de klacht over de formele bejegening ongegrond acht.

Hoe reageerde verzoekster op de reactie van het OM?

Verzoekster heeft aan de Nationale ombudsman nog een toelichting gegeven over het moeizame contact met het OM tijdens de klachtbehandeling.

Verzoekster geeft aan dat het OM in de klachtbehandelingsprocedure uiteindelijk wel op haar brieven heeft gereageerd, maar dat het vaak lang, soms maanden, duurde. Verzoekster had het idee dat er niks gebeurde met haar dossier als zij niet naar het OM belde of schreef om navraag te doen over de stand van zaken. Verzoekster heeft aan de ombudsman een paar handgeschreven belnotities verstrekt. Hierin komt naar voren dat verzoekster bijvoorbeeld op 27 februari 2018 en 12 maart 2018 contact heeft opgenomen met de beleidsmedewerker van het OM om te informeren naar de klachtafhandeling. Toen bleek dat nog intern overleg nodig was of was sprake was van vertraging in de afhandeling van haar klacht.

Verder heeft verzoekster aan de Nationale ombudsman een overzicht gestuurd van alle communicatie die zij met het OM heeft gevoerd. Verzoekster geeft aan dat zij in het *'hele proces'* het gevoel had dat zij van het kastje naar de muur werd gestuurd. Het overzicht van 70 pagina's ziet op de klachtprocedure bij het Functioneel Parket en op de schadevergoedingsprocedure bij het College. Een aantal brieven gaan over beide procedures. Verzoekster geeft aan dat zij *'door de bomen het bos niet meer ziet'*. Volgens verzoekster was sprake van een juridisch spel en sijpelt in alle communicatie door dat het OM het hele verhaal niet fatsoenlijk wil oplossen. Verzoekster geeft aan dat zij in de schadevergoedingsprocedure inmiddels ruim € 20.000 kwijt is aan proceskosten, een bedrag dat een gemiddelde burger nooit kan ophoesten. Verzoekster vindt dat het een oneerlijke strijd is tegen een machtige overheid.

Overigens heeft verzoekster op 10 september 2019 nog een brief gestuurd naar de nieuwe hoofdofficier van het Functioneel Parket. In die brief vraagt verzoekster om een vertrouwelijk gesprek met de hoofdofficier over de gang van zaken in haar strafzaak en de lopende procedures. Ook geeft verzoekster daarin aan dat zij een streep onder het hele proces wil kunnen zetten. Op 30 september 2019 heeft de hoofdofficier gereageerd op de brief van verzoekster. De hoofdofficier geeft aan dat hij bereid is om het gesprek met verzoekster aan te gaan als de strafzaak tegen de heer X, de schadevergoedingsprocedures en het onderzoek van de Nationale ombudsman zijn afgerond. De hoofdofficier geeft aan dat in dat gesprek samen teruggekeken kan worden naar de gang van zaken in de strafzaak van verzoekster en of daarin leermomenten voor het Functioneel Parket zijn.

Wat is het oordeel van de Nationale ombudsman?

De Nationale ombudsman heeft in de Ombudvisie op Professionele Klachtbehandeling⁹ onder meer uiteengezet dat voor een effectieve klachtbehandeling nodig is dat een overheidsinstantie weet wat de kern van een klacht is en daarvoor door de ogen van de burger kijkt. Een burger mag van een overheidsinstantie verwachten dat deze een klacht zorgvuldig onderzoekt. Ook dient een overheidsinstantie een burger tussentijds te berichten over de voortgang van het onderzoek. Daarnaast moet de overheidsinstantie het oordeel over een klacht duidelijk motiveren. Verder is van belang dat een overheidsinstantie indien nodig excuses aanbiedt en ook leert van een klacht.

De ombudsman is van oordeel dat de klachtbehandeling door het OM in verzoeksters geval op de volgende punten niet behoorlijk is geweest:

1. de behandelingsduur;
2. onderzoek en afronding.

Hieronder zal de ombudsman deze aspecten toelichten.

⁹ Rapport 2018/005 'Ombudvisie op professionele klachtbehandeling', publicatiedatum 19 maart 2018. Via www.nationaleombudsman.nl.

Behandelingsduur

De ombudsman constateert dat de klachtbehandeling zeven maanden heeft geduurd en dat verzoekster tussentijds onvoldoende werd bericht over de voortgang. Dit droeg eraan bij dat het contact met het OM voor verzoekster moeizaam verliep. Verzoekster wilde snel duidelijkheid, erkenning en excuses. De ombudsman leest in de berichten die verzoekster aan het OM stuurde haar frustratie terug over het tijdsverloop en het uitblijven van een reactie. Het was beter geweest als het OM vanaf het begin duidelijk was geweest over de behandeltermijn en verzoekster tussentijds actiever had geïnformeerd over de voortgang. De ombudsman concludeert, evenals het OM zelf heeft gedaan, dat dit klachtonderdeel gegrond is. Overigens is niet gebleken dat het OM tijdens de klachtbehandeling de formele opstelling hanteerde dat het contact via de advocaat van verzoekster moest lopen.

Onderzoek en afronding

Waarheidsvinding in het kader van klachtbehandeling houdt in dat goed onderzoek wordt gedaan om vast te stellen wat er is gebeurd. Als de klachtprocedure met een oordeel wordt afgerond, is het belangrijk om goed te motiveren waarom het oordeel zo luidt.

Verzoekster gaf in haar klacht aan dat de doorzoeking niet rechtmatig was. In de kern klaagde verzoekster over de informatieverstrekking aan de RC. Verzoekster vond dat zij benadeeld was, omdat de FIOD en het OM geen informatie aan de RC hadden verstrekt over haar belastingaangifte. Daarbij heeft verzoekster zich stevig uitgelaten over de handelwijze van de betrokken FIOD-rechercheur. Het OM heeft in de klachtafhandelingsbrief volstaan met de constatering dat verzoekster een serieuze beschuldiging doet. En dat het OM vond dat daar geen aanknopingspunten voor waren, omdat het proces-verbaal op ambtseed was opgemaakt. Hiermee heeft het OM er onvoldoende blijk van gegeven te willen achterhalen of in de *informatieverstrekking* aan de RC fouten waren gemaakt en of de gedraging al dan niet behoorlijk was. Dit was ook van belang zodat het OM eventueel kon leren van de klacht.

Verder valt de Nationale ombudsman op dat uit de klachtbehandeling van het OM niet blijkt of het OM ook navraag heeft gedaan bij de FIOD over de klacht, terwijl sprake was van een strafrechtelijk onderzoek onder leiding van het OM en uitgevoerd door de FIOD. Daarnaast geeft het OM in de klachtafhandelingsbrief onvoldoende inzicht in wat het OM wel heeft onderzocht. Het OM merkt alleen op dat navraag is gedaan bij de zaaksofficier. Het OM had het strafdossier (sinds 13 oktober 2017) en verzoekster benoemde in haar klachtbrief concreet over welke stukken het ging. Uit de reactie op de klacht blijkt niet of het OM deze stukken heeft geraadpleegd en welke conclusies het OM daaruit trok. Het OM heeft verzoekster ook niet uitgelegd waarom het correctieproces-verbaal niet aan de RC was verstrekt. Deze onduidelijkheid heeft er mede voor gezorgd dat verzoekster niet kon berusten in de afdoening van haar klacht en ook meerdere procedures tegen het OM is gestart. Ook toen verzoekster het OM schreef dat zij niet tevreden was over de klachtafhandeling, is dit niet opgepakt. De ombudsman begrijpt dan ook dat verzoekster met deze gang van zaken het gevoel had dat het OM haar klacht niet serieus nam. De ombudsman vindt het teleurstellend dat een onderzoek van de Nationale ombudsman nodig was om opheldering te krijgen over hoe de informatieverstrekking aan de RC is verlopen bij de vordering doorzoeking. Deze opheldering had het OM zelf tijdens de interne klachtbehandeling kunnen en moeten geven.

In de afronding van de klachtbehandeling mist de ombudsman ook de persoonlijke aanpak. Verzoekster gaf aan dat de doorzoeking veel impact op haar had gehad en dat ze behoefte had aan antwoorden. Bij complexe zaken of zaken waarbij emoties een belangrijke rol spelen, kan het goed zijn om de burger uit te nodigen voor een persoonlijk gesprek. Dit geeft de burger ruimte om zijn verhaal te doen en kan bijdragen aan een goede afronding van de klachtbehandeling. De ombudsman ziet dat verzoekster op 4 oktober 2018 door het OM is gehoord over haar klacht over de sepotbeslissing. Toen was de klacht over het handelen van de FIOD en het OM bij de doorzoeking al afgedaan. Tijdens de hoorzitting heeft het OM aangegeven dat verzoekster zich tot de Nationale ombudsman kon wenden voor haar klacht over de gang van zaken rondom de doorzoeking. Dit terwijl de hoorzitting over de sepotbeslissing ook ging over het feit dat de RC niet was geïnformeerd over de belastingaangifte van verzoekster. Het was beter geweest als de vragen die verzoekster nog had over de uitkomst van de klachtprocedure waren meegenomen en bijvoorbeeld bij het Functioneel Parket waren neergelegd. Ook gelet op het feit dat het Functioneel Parket vervolgens op 30 oktober 2018 de sepotbeslissing (onder meer vanwege de belastingaangifte) heeft gewijzigd, betreurt de ombudsman het dat hierop niet is doorgesproken door het

OM. Het gaat hierbij ook om nazorg aan verzoekster. In het kader van nazorg had het OM bijvoorbeeld kunnen uitleggen hoe de nieuwe sepotbeslissing en de uitkomst van de klachtbehandeling zich tot elkaar verhouden. De ombudsman begrijpt dat verzoekster door dit alles vond dat ze door het OM van het kastje naar de muur werd gestuurd. In de kern klaagde verzoekster bij het OM steeds over hetzelfde probleem (de informatieverstrekking aan de RC) en kreeg ze voor haar gevoel geen erkenning voor de impact die de gang van zaken op haar leven had gehad.

De ombudsman kan zich voorstellen dat de wijze van klachtbehandeling verzoekster het gevoel gaf dat het OM haar klacht niet serieus nam. De manier waarop het OM verzoeksters klacht heeft behandeld, was niet wat verzoekster van een goed functionerende en lerende overheid mag verwachten. Het OM heeft dan ook de normen voor professionele klachtbehandeling geschonden.

De onderzochte gedragingen zijn niet behoorlijk.

De ombudsman begrijpt dat de huidige hoofdofficier van het Functioneel Parket openstaat voor een persoonlijk gesprek met verzoekster zodra de lopende procedures zijn afgerond. Gelet hierop en op de gegrondheid van verzoeksters klachten, ziet de ombudsman aanleiding voor het doen van een aanbeveling.

Aanbeveling

De Nationale ombudsman beveelt de minister van Justitie en Veiligheid aan om het Openbaar Ministerie te verzoeken op korte termijn na het uitbrengen van dit rapport – en dus niet pas nadat alle lopende procedures zijn afgerond – met verzoekster in gesprek te gaan om de overwegingen en het oordeel van de ombudsman te bespreken.

De Nationale ombudsman,

Reinier van Zutphen

Tijdslijn

De ombudsman stelt op basis van het onderzoek en voor zover relevant voor dit onderzoek de volgende tijdslijn vast:

Klacht over de FIOD en het OM m.b.t. niet informeren van de rechter-commissaris

21 mei 2014	Verzoekster en de heer X laten bij notariële akte zijn schenking van € x vastleggen. Verzoekster doet van de schenking geen aangifte bij de Belastingdienst, omdat in Nederland geen schenkbelasting verschuldigd is voor deze schenking.
30 juni 2014	Verzoekster opent een bankrekening in het buitenland en ontvangt de schenking van € x van de heer X.
5 november 2014	Verzoekster boekt een geldbedrag (een deel van de schenking van de heer X) van haar buitenlandse bankrekening over naar de bankrekening van haar bedrijf in Nederland.
Eind 2014	Verzoekster koopt met het geldbedrag dat afkomstig is van haar buitenlandse bankrekening een vakantiewoning in Nederland. Het bedrijf van verzoekster verstrekt hiervoor een hypotheek aan verzoekster.
9 juli 2015	De Infodesk koppelt aan de FIOD terug dat er in het verleden geen schenking of erfenis bekend is voor verzoekster.

De FIOD raadpleegt de iCOV-iRVI om onverklaarbaar of versluierd vermogen te achterhalen. Daarbij wordt een zoekslag gedaan naar verzoeksters aangiften inkomstenbelasting over de periode 2009 tot en met 2013. |
2 december 2015	De FIOD maakt een aanvangsproces-verbaal op over de start van het strafrechtelijk onderzoek naar verzoekster en de redenen voor de verdenking wegens witwassen. Hierin staat dat het vermogen waarmee verzoekster de vakantiewoning heeft gekocht niet bekend was bij de Belastingdienst.
4 april 2016	Verzoekster dient digitaal haar belastingaangifte in over het belastingjaar 2015 (de aangifte inkomstenbelasting 2015) en geeft daarbij het vermogen op haar buitenlandse bankrekening op.
12 september 2016	De FIOD raadpleegt opnieuw de iCOV-iRVI en ziet dat verzoekster in haar 'aangifte inkomstenbelasting 2015' melding maakt van haar lopende bankrekening in het buitenland met een saldo van € x. Het gaat hier om het saldo op de buitenlandse bankrekening van verzoekster na aankoop van de vakantiewoning.
14 september 2016	De FIOD stelt het proces-verbaal aanvraag doorzoeking op en voegt daarbij het aanvangsproces-verbaal van 2 december 2015. De FIOD vraagt via het OM een doorzoeking aan voor 27 september 2016.
16 september 2016	De FIOD maakt het correctieproces-verbaal op waarin wordt vermeldt dat op <u>12 september 2016</u> de iCOV-iRVI is geraadpleegd en verzoekster in haar 'aangifte inkomstenbelasting 2015' melding maakt van haar lopende bankrekening in het buitenland met saldo € x. De FIOD verstrekt dit correctieproces-verbaal niet aan het OM.

- 22 september 2016 De officier van justitie van het Functioneel Parket dient de **vordering doorzoeking** in bij de rechter-commissaris. Hierbij wordt het proces-verbaal aanvraag doorzoeking van 14 september 2016 en het aanvangsproces-verbaal van 2 december 2015 gevoegd. Het correctieproces-verbaal van 16 september 2016 wordt niet meegezonden.
- 23 september 2016 De rechter-commissaris geeft **toestemming voor de doorzoeking** in verzoeksters woning. De doorzoeking zal plaatsvinden op 27 september 2016.
- 27 september 2016 De **dag van de doorzoeking** in verzoeksters woning. Bij de doorzoeking wordt de schenkings-overeenkomst en een notariële schenkingsakte van 21 mei 2014 aangetroffen. Deze stukken hebben betrekking op de schenking van € x van de heer X aan verzoekster.
- Na de doorzoeking stuurt de rechter-commissaris een e-mail aan het OM. De **rechter-commissaris vraagt om opheldering** of en zo ja wanneer verzoekster de schenking bij de Belastingdienst heeft gemeld. De rechter-commissaris wil weten of dat voor of na 9 juli 2015 (informatie Infodesk) was.
- 29 september 2016 Een rechercheur van de FIOD stuurt een e-mail aan de officier van justitie van het Functioneel Parket. Hierin geeft de FIOD-rechercheur **antwoord op vragen van de rechter-commissaris**.
- 20 januari 2017 De rechter beslist dat de inbeslaggenomen goederen aan verzoekster moeten worden teruggegeven. In de beschikking stelt de rechter vast dat de RC niet op de hoogte was van de schenkingsakte en van verzoeksters 'aangifte inkomstenbelasting 2015' toen hij toestemming gaf voor de doorzoeking.
- 12 september 2017 De FIOD stuurt het volledige strafdossier naar het Functioneel Parket van het OM. Hierbij wordt ook het correctieproces-verbaal van 16 september 2016 aan het Functioneel Parket verzonden.
- 13 oktober 2017 Het Functioneel Parket ontvangt het eindproces-verbaal samen met het correctieproces-verbaal digitaal van de FIOD. Op 30 oktober 2017 komt het fysieke eindproces-verbaal binnen bij het Functioneel Parket.
- 23 maart 2018 Het Functioneel Parket seponereert de strafzaak tegen verzoekster wegens onvoldoende bewijs (sepotgrond 02).
- 27 juli 2018 Verzoekster dient een verzoek in bij het OM om de sepotgrond te wijzigen naar een sepot 01 (ten onrechte als verdachte aangemerkt).
- 4 oktober 2018 Verzoekster licht op een hoorzitting bij het OM haar klacht over de sepotbeslissing toe. Daarbij geeft verzoekster ook aan dat zij vindt dat de rechter-commissaris over haar belastingaangifte onjuist is geïnformeerd door de FIOD en het OM.
- 30 oktober 2018 Het Functioneel Parket wijst het verzoek van verzoekster om de sepotgrond te wijzigen toe. De strafzaak tegen verzoekster wordt geseponereerd, omdat verzoekster vanwege de schenkingsakte en haar belastingaangifte achteraf gezien ten onrechte als verdachte is aangemerkt (sepotgrond 01).

Klacht over de klachtbehandeling door het OM:

27 september 2017	Verzoekster dient een klacht in bij het OM over het handelen van de FIOD en het OM in het strafrechtelijk onderzoek naar haar.
10 oktober 2017	Het OM stuurt verzoekster een ontvangstbevestiging van haar klacht. Het OM geeft aan dat de behandeling van verzoeksters brief naar verwachting nog enige tijd zal duren.
22 december 2017	Een beleidsadviseur van het Functioneel Parket neemt telefonisch contact met verzoekster op. Verzoekster licht in dit gesprek haar klacht toe.
30 april 2018	Het Functioneel Parket heeft verzoeksters klacht afgehandeld. De hoofdofficier stuurt verzoekster een brief waarin zij aangeeft dat het OM verzoeksters klacht ongegrond acht.
27 juli 2018	Verzoekster stuurt een brief aan het OM waarin zij aangeeft dat zij het niet eens is met de wijze waarop het Functioneel Parket haar klacht over het handelen van de FIOD en het OM heeft behandeld.
4 oktober 2018	Verzoekster licht op een hoorzitting bij het OM haar klacht over de sepotbeslissing toe. Daarbij geeft verzoekster ook aan dat zij vindt dat de rechter-commissaris onjuist is geïnformeerd door de FIOD en het OM. Het OM geeft aan dat verzoekster haar klacht hierover kan voorleggen bij de Nationale ombudsman.
30 oktober 2018	Het Functioneel Parket wijst het verzoek van verzoekster om de sepotgrond te wijzigen toe. De strafzaak tegen verzoekster wordt geseponeerd, omdat verzoekster vanwege de schenkingsakte en haar belastingaangifte achteraf bezien ten onrechte als verdachte is aangemerkt (sepotgrond 01).
5 december 2018	Het OM bericht verzoekster (in reactie op haar brief van 27 juli 2018) dat zij haar klacht over het handelen van de FIOD en het OM aan de Nationale ombudsman kan voorleggen.
10 september 2019	Verzoekster stuurt een brief aan de nieuwe hoofdofficier van het Functioneel Parket en vraagt om een vertrouwelijk gesprek om een streep onder 'het proces' te kunnen zetten.
30 september 2019	De hoofdofficier van het Functioneel Parket laat aan verzoekster weten dat hij openstaat voor een gesprek met haar zodra alle lopende procedures zijn afgerond.